

Викликає теплі почуття щира радість авторки за тодішні паростки справжнього в українському театрі, оце театрознавче плекання всього талановитого, оригінального, національного. Це захоплення лідерами, це вболівання за їхніх учнів і послідовників, це вміння прощати провали і не замовчувати удачі. «О, як багато їх було, – каже Валентина Заболотна про 80–90-ті, – вижили одиниці. Нормально». На жаль, уже пішли від нас легенди театру Едуард Митницький, Віталій Малахов, Роман Віктюк... І театрознавець Анна Липківська, найперша серед улюблених учениць Валентини Ігорівни і її колега, яка працювала на рівних мало не зі студентської лави.

А далі йдуть чотири розділи: Театральний процес; Театри; Рецензії; Портрети. В першому, аналітичному, зібрано публікації з профільних фахових видань. В одній із публікацій з назвою «PRO!» В. Заболотна використовує цитату з Бориса Пастернака «Мистецтво творять провінціали». Чимало колег зазначали, що ніхто так не знає театрів України, як Валентина Ігорівна. Всі статті-огляди в розділі театального процесу промовисто доводять: не Києвом єдиним. Те саме спостерігаємо і в розділі «Рецензії». Це не тільки враження про прем'єри чи про вистави-довгожителі, а й точні портрети ніби мимохідь, начерки на полях основного тексту про театральних діячів, цілі колективи. Вміння робити портрет – винятковий дар. Це стосується як образотворчого мистецтва, так і мистецтвознавства. Можливо, це і є тим «зерном образу» мистецтвознавця Заболотної? Адже портрети театрів, акторів, режисерів, сценографів дивляться на нас не тільки з останнього розділу книги «Портрети», а з усіх її розділів.

Особливої уваги заслуговує післямова професора кафедри театрознавства Олександра Клековкіна з назвою «Їй подобалося бути собою». Він згадує: «Валентина Ігорівна вміла заражати не шаленим крещендо емоцій, самонакручуванням і неконтрольованими асоціаціями, навпаки, спокійною, розважливою, з ледь помітною іронією, аргументацією своїх стратегічних ідей» (с. 357). «Творчих людей потрібно любити». – не раз повторювала В. Заболотна. Як доказ щирої закоханості у тих, про чію творчість писала, Олександр Клековкін наводить цитату з одної із публікацій: «Живет в древнем Киеве странный человек. Похож на литературного Арамиса, молодого Репина, живописного Ван Дейка и Дон Кихота в юности... Художник. Сценограф. Граф сцены Андрей Александрович Дочевский».

Збірник доводить, що професія критика чи, ширше, театрознавця – невід'ємна складова театального процесу, без якого він стає аморфним. Ця проблема особливо гостро постає нині, коли брак профільних видань, коли періодика дає лишень анонси, або ж пострелізи, коли медіапростір перенасичений професійною саморекламою театрів. Потрібно й це. Але потрібні рецензії та аналітичні огляди хай не в періодичних виданнях, а ось у таких збірниках. Це певною мірою вирішувало б проблему. Ситуація вимагає науково-популярних видань, які б орієнтували публіку в хаосі. Це вкрай потрібно всім: професіоналам як структурований матеріал для подальших наукових праць, студентам для обізнаності, широкому загалу як естетичне виховання, прищеплення смаків та певний дороговказ.

Валентина Грицук

Вийшов перший епізод циклу «Народжені Україною»

Українська історія та культура тривалий час страждали від ретельно насадженого російською владою комплексу меншовартості, тоді як російські на міжнародному рівні завжди славилися своєю величчю. Однак те, що сьогодні називають «великою російською культурою», є насправді культурою імперії, й створювалася вона представниками багатьох націй, зокрема й українцями. Саме про діячів науки та культури з України, надбання яких впродовж віків вважали російськими, Film.UA створила документальний цикл «Народжені Україною». «Російська влада століттями насаджувала українцям комплекс меншовартості, і водночас привласнювала собі наші здобутки. Казимир Малевич, Ілля Рєпін, Микола Гоголь, Олександр Мурашко, Дмитро Бортнянський, Ігор Сікорський, Володимир Хавкін, Віра Холодна — усі ці "російські" митці та вчені народилися в Україні, усі їхні досягнення були однаково #Вкрадені», — розповідають творці проєкту. Перший епізод розповідає про Миколу Гоголя — письменника, драма-

турга, публіциста. Микола з дитинства спілкувався виключно українською, і писав твори «гоголівською» російською, котра рясніла українськими виразами. Гоголь писав твори, дії яких відбувалися в Україні, й мріяв переїхати в Київ. Сценаристи — Марія Квітка, Леонора Пащенко, графіка — Євген Санніков¹.

Голос війни. Історії ветеранів

Дати можливість висловитися тим, хто пройшов війну, щоб «суспільство почуло їхній голос без спотворень і фільтрів», — такою є ідея проєкту «Голос війни. Історії ветеранів». Реалізовує його «Інтерньюз-Україна» за фінансової підтримки уряду Канади через Міністерство міжнародних справ Канади та Міжнародний фонд «Відродження», зокрема, і в рамках Школи публіцистики для учасників АТО. До книжки під цією назвою увійшло 29 історій, написаних 22 учасниками бойових дій із різних регіонів України. До короткого однойменного документального фільму увійшла пряма мова 5 учасників

проєкту: біолога Біжана Шаропова, професора економіки Лариси Радкевич, маркетолога Сергія Міщенка, підприємця Вадима Павловського і піаніста Ігора Михайлишина.

Прем'єра серіалу «Хазяїн»

17 червня в Чернівцях, в Культурно-мистецькому центрі ім. Івана Миколайчука, показали «Хазяїна». Це осучаснена екранізація класичної п'єси Івана Карпенка-Карого. У центрі сюжету Терентій Пузир — сучасний доларовий король. Він маніпулює та залякує людей, бо прагне зберегти свій вплив і примножити статки, і вперто зберігає вірність своїм старим підходам, попри те, що світ навколо змінюється. Пузир не помічає, що оточив себе такими ж безпринципними людьми, як і він сам, які в будь-який момент готові зрадити його. На прем'єрі була присутня творча група — режисер Тарас Ткаченко, актори Богдан Бенюк, Ольга Сумська та Віктор Жданов. «Ідея лежала на поверхні. Дивно, що її інші не взяли. «Хазяїн» написаний у 1901 році. На той час з'явилися потужні земельні лорди, які починали цю олігархію тоді. Ми зараз

¹ 22 червня 2022. // <https://www.cinema.in.ua/vkradeni-narodzheni-ukrainoiu/>

Терещенка вважаємо великим меценатом, але не потрібно забувати, скількох людей він згноїв на цукрових плантаціях півдня України. У багатства є дві сторони медалі. І тому ця амбівалентність драми Карпенка-Карого зараз дуже актуальна. Проте ми поставились до Пузиря гуманніше, ніж у п'єсі. У нас він вижив, можливо, з надією на другий сезон», – розповів режисер серіалу Тарас Ткаченко. Серіал створено компанією «Основа Фільм Продакшн» у партнерстві із Телеканалом 1+1 та Київстар ТБ за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України і фонду USAID.

«Будинок "Слово". Нескінчений роман» став найкращим ігровим фільмом міжнародного Košice Film Festival

«Історія митців, чий рай обертається в пекло, коли система ламає художника». Український фільм Тараса Томенка про письменників з харківського будинку «Слово», яких радянська влада намагалася змусити працювати на благо системи, отримав нагороду на Košice International Film Festival.

Українські стрічки у Каліфорнії

Фільм Анни Яценко «Оператор Вікторія» розповідає про оператора кол-центру Служби психологічної підтримки, яка переживає токсичні стосунки із наркозалежним чоловіком. Фільм «Джордан'96» – дебют режисера Катерини Лесик. Стрічка заснована на реальній історії, яка трапилася з батьками авторки. Фестиваль у Палм-Спрінгс – один із найбільших кінофестивалів короткометражок у світі, на якому демонструються фільми різних видів (ігрові, документальні, анімаційні) з різних країн.

Завершено воєнну драму «Батько»

Як віддати батьківський борг по той бік лінії фронту? Чому вбиватиме лікар, і коли вірити ворогу? Чим війна на сході України не схожа на жодну іншу війну у світі? Головні ролі у фільмі виконують В'ячеслав Довженко, Єгор Козлов, Дмитро Лінартович, Василь Баша, Ганна Адамович. Режисер – Володимир Харченко-Куликовський, автори сценарію – Костянтин Лінартович

та Влад Дудко, кінооператор – Сергій Борденюк. Вихід у прокат – у День захисника Вітчизни.

«Медіа Група Україна» відмовилася від ліцензій

В липні стало відомо, що «Медіа Група Україна», яка належить Рінату Ахметову, відмовилася на користь держави від усіх ефірних і супутникових телевізійних ліцензій, від ліцензій друкованих медіа. Власник заявив, що це рішення продиктоване набранням чинності закону про олігархів, і що він змушений вивести свою інвесткомпанію SCM з медійного бізнесу. Медіахолдинг Ахметова «Медіа Група Україна» – це 10 ефірних і супутникових телеканалів, інтернет-ресурсів, друкованих ЗМІ та сучасної виробничої медійної екосистеми. Загальний обсяг інвестицій, вкладених у нього, перевищив \$1,5 млрд.

Українські фільми показують у Польщі

У Варшаві 6 липня розпочався благодійний Фестиваль українського кіно просто неба. Показано фільми: «Черкаси» Тимура Яценка, «Додому» Нарімана Алієва, «Атлантида» Валентина Васяновича, «Погані дороги» Наталії Ворожбит і блок короткометражок. Дохід з показів буде передано на допомогу Україні. Організатори: Pijana Wiśnia i Ukraina Festiwal Filmowy.

Знімається документальний фільм про перший місяць війни

В Україні розпочато зйомки документального фільму «Наперекір усьому» про те, як Україні вдалося не лише зірвати «бліцкриг» від другої армії світу, яка перевершує українську за кількістю і силою, а й завдати агресору суттєвої поразки під Києвом. Стрічка розповість про те, як Україна встояла у перший місяць війни. Це – спільний проєкт Організації українських продюсерів (ОУП) та компанії Gingers Media за підтримки Центру оборонних стратегій України. Режисер Артем Литвиненко: «Багато хто вже забув перші дні війни, коли експерти давали Україні 72 години на капітуляцію. Чому вони помилялися? Як ми вистояли?»

Головний редактор
Брюховецька Лариса
Заступник головного редактора
Канівець Анастасія

Редколегія

Бобовський Славомір (Польща)
Буковський Сергій, Газда Януш (Польща),
Гладій Григорій (Канада),
Гайдабура Валерій, Скуратівський Вадим, Чміль Ганна

Редакція

Котенок Вікторія, Швець Юлія, Ямборко Ольга
Літредактор Канівець Анастасія
Комп'ютерна верстка Брюховецька Оксана
Інтернет-версія Копитова Ольга

Здано на виробництво
20.08.2022 Формат 60x84 1/8. Папір офсетний.
Умовн. друк. арк. 7,46. Умовн. фарб. відб. 9,32.
Обл.- вид. арк. 5,17. Тираж 1000 пр. Ціна 24 грн.
Зам. № 20.08.2022
Віддруковано в типографії 7БЦ
03067, м. Київ, вул. Олексія Тихого 84.
Тел. +38 (044) 592 13 49.

Редакція журналу «Кіно-Театр»

Адреса редакції:

04655, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 2, НаУКМА,
корп. 1, к. 216. Телефон редакції: 425-60-96.
e-mail: ktm@ukma.edu.ua
web-site: <http://www.ktm.ukma.edu.ua>

Автори (№5, 2022)

Анастасія Канівець – кінознавець,
культуролог
Людмила Новікова – кінознавець,
кандидат мистецтвознавства
Лариса Іванініша – кінокритик
Юлія Швець – театральний і кінокритик
Ольга Ямборко – мистецтвознавець,
кандидат мистецтвознавства
Богдан Лібераський – студент НаУКМА
Пилип Козаченко – студент НаУКМА
Лариса Брюховецька – кінознавець
Юлія Щукіна – театрознавець, Харків
Вікторія Котенок – театральний критик
Марина Кошкіна – акторка театру і кіно
Марія Чендей-Трещак – донька
письменника Івана Чендея
Денис Довірак – студент НаУКМА
Маргарита Швець – кінокритик,
музикознавець
Лариса Наумова – кінознавець,
кандидат філософських наук
Уляна Петрунів – мистецтвознавець
Валентина Грицук – театрознавець

Архів журналу «Кіно-Театр» на eKMAIR
(pdf) 1995 – 2004, 2017 +
<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/4461>

Передплату журналу «Кіно-Театр»
за межами України закордонні читачі
можуть здійснювати через сайт ДП «Преса»
www.presa.ua